

СТАНОВИЩЕ

От Проф. д-р Милена Станева Станева, д.м.
Началник Клиника по Ангiology,
„Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД

на дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“
в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление
7.1. Медицина, докторска програма „Вътрешни болести“.

Автор: Д-р Радин Цонев Цонев

Форма на докторантурата: Самостоятелна подготовка

Научно звено: Клиника по гастроентерология,

Тема: „Оценка на чернодробната фиброза и на качеството на живот при пациенти с
хроничен вирусен С-хепатит и цироза“

Научен ръководител: Проф. д-р Симеон Георгиев Стойнов, д.м.н

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

На заседание на Научния съвет на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД (Протокол 27/18.06.2019 г.) и със заповед № 315/16.08.2019 г. на Изпълнителния директор и Прокуриста на болницата, съм определена за вътрешен член на Научното жури във връзка с дисертационния труд на д-р Радин Цонев. Определена съм да представя Становище.

Не се откриват пропуски в приложената от д-р Цонев документация, спазени са изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси с автора на дисертационния труд.

Д-р Радин Цонев завършва медицина в МУ София през 1988 г, 2 години отбива военна служба като авиолекар в Граф Игнатиево. От 1990-1994 г. е лекар-ординатор във Вътрешно отделение МБАЛ – гр. Лом. От 1994 – 2007 г. работи като лекар-гастроентеролог в V МБАЛ гр. София, а от 2007 г – в МБАЛ Токуда София, като от 2013 г заема длъжността началник ГЕО. Д-р Цонев придобива специалност по „Вътрешни болести“ през 1995 г., „Гастроентерология“ през 1997 г. и свидетелство за професионална квалификация по „Ехография 1-во и 2-ро ниво“ – 1993 г. и по „Инвазивна ехография“ - 1994 г, с актуализация -2010 г. Има редица специализации по гастроентерология и ехография в чужбина.

Член е на БПС, Българско дружество по гастроентерология, хепатология, ендоскопия и ултразвук в медицината, БАУМ, ESGE, EASL, BASL.

2. Актуалност на тематиката

Хроничната инфекция с хепатит С е социално значимо заболяване, защото засяга голям брой от населението, има продължителен асимптоматичен период и води до сериозни усложнения, най-честите от които са чернодробна фиброза и цироза и неоплазми. С развитието на хепатологията се подобрява диагностиката и лечението на пациентите с вирусен хепатит С, подобрява се тяхната прогноза. Изследването на качеството на живот при тези пациенти отразява субективното им мнение за влиянието на болестта върху ежедневието на болните. Дисертацията на д-р Цонев е посветена на изследване на

значението на неинвазивното измерване на чернодробната фиброза чрез трансиентна еластография (ТЕ) - фиброскен и чернодробната биопсия при пациенти с хроничен хепатит „С“ и цироза и оценка на ефекта от лечение, както и оценка на качеството на живот на пациенти с хронични чернодробни заболявания. Тематиката е актуална от практическа гледна точка.

3. Познаване на проблема

Докторантът познава състоянието на проблема и оценява творчески литературния материал.

4. Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставената цел и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд на д-р Цонев е написан в обем от 105 страници, съдържа 47 таблици и 21 фигури. Структуриран е правилно и включва следните раздели: Използвани съкращения и символи -1 страница; Въведение – 4 страници; Литературен обзор – 38 страници; Цел и задачи – 1 страница; Материал и методи – 11 страници; Собствени резултати – 33 страници; Обсъждане и Заключение – 5 стр. Библиография – 5 страници; Приложения – 4 стр. Библиографската справка съдържа 125 литературни източника, от които 6 на кирилица и 119 – на латиница. От всички тях 18 (14,6%) са публикувани през последните 5 години.

Във въведението е добре формулиран проблема и е обоснована целта на изследвания в дисертационния труд.

Литературният обзор е добре структуриран в съответствие с разработваната тематика. Написан е компетентно и показва добро познаване на разглеждания проблем в различните му аспекти. Разглежда се социалната значимост на хроничната хепатит С инфекция, мястото на чернодробната биопсия в диагностиката, неинвазивните методи за оценка на чернодробната фиброза, качеството на живот и здравни грижи при пациентите с HCV.

Целта на дисертационния труд е добре формулирана в съответствие с темата на дисертацията и представения литературен обзор. Поставените задачи, общо 6 са напълно достатъчни и са реализирани изцяло в дисертационния труд.

В раздела „*Материали и методи*“ подробно са описани, изследваните за периода 2016-2018 година, 366 пациенти с хронични вирусни хепатити и цироза, от които мъже 193 и жени 173, на възраст от 18 до 75 години. От тях 241 пациенти са с хепатит С, 37 – с чернодробна С - цироза и 88 – с В хепатит. При всички пациенти е направена чернодробна биопсия по Менгини или целенасочена, както и ТЕ-фиброскен на гладно с оценка на фиброзната активност в kPa и с оценка на фиброзата от 1 до 4. При 149 пациенти с хепатит С е приложено съпоставимо изследване на чернодробната плътност посредством ТЕ преди лечение с директно действащи антивирусни средства (ДДАС) и след 12 месечен терапевтичен период. Всички пациенти са попълнили въпросник за качеството на живот. То е оценено чрез използване на точкова скала (SF – Health Survey) SF-8, научно валидирана и надежна за физически и психически здравен статус. За статистическата обработка на данните са използвани подходящи методи и съвременна статистическа програма (SPSS Statistics Base 23 на IBM Statistics), което гарантира достоверността на получените резултати.

Резултати и обсъждане: Представените резултати са убедителни и ясни. По-важните от тях са следните.

Не се установява корелация между степента на фиброза и цитолитична активност – АСАТ и АЛАТ.

Установява се съпоставимост на резултатите от чернодробна биопсия и тези от ТЕ-фиброскан при пациенти с чернодробна фиброза, особено при Ф3 и Ф4. За Ф1 и Ф2 тази корелация е по-ниска. Тези резултати водят до извода, че е необходимо добавяне на още 1 метод – фибротест или APRI, за да се подобри съпоставимостта на резултатите от чернодробна биопсия и тези от ТЕ-фиброскан.

Сигнификантна разлика показват резултатите от ТЕ-фиброскан при пациенти с чернодробна фиброза преди и след 12 месечно лечение с ДДАС.

Факторите, които формират мнението на пациентите за качеството им на живот са психическото състояние и преживяването на емоциите по отношение на болестта, лечението и възстановяването.

Препоръчва се грижа за качеството на живот на пациентите по време и след тяхното боледуване да остане като стил на холистичен подход. За тази цел е необходимо да се изгради мултидисциплинарен екип от хепатолог, мед. сестра, психолог, психиатър и координатор.

Изводи и приноси: Въз основа на получените резултати дисертантът логично прави 7 извода. Приносите са 6. Заключениета и изводите съответстват на поставените задачи. Приемам посочените изводи и приноси. От голямо значение е откриването на факторите, влияещи върху качеството на живот на пациентите с HCV, както и необходимостта от създаване на мултидисциплинарен екип при лечението им.

6. Авторефератът е представен на 63 страници и отразява написаното в дисертационния труд.

7. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е приложил 4 публикации (2 от които в международни списания, едното с IF) и 18 научни съобщения, от тях на 12 на национални и 6 на международни научни форуми. В двете публикации на български и 7 от съобщенията д-р Цонев е самостоятелен автор. Тази научна активност е достатъчна да покаже, че докторантът е последователен в своята научна дейност.

8. Критични забележки и препоръки: Могат да бъдат отправени следните технически забележки, без това да намалява стойността на научната разработка:

- Прави впечатление малкият брой на литературните източници (14,6%), както български, така и международни от последните 5 години, въпреки многото публикации по темата в научните специализирани издания.

- Използуваната литература не е написана на стандартни машинописни страници

- Публикациите, свързани с дисертационния труд не са подредени по вид (публикация или научно съобщение) и не са написани по БДС

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката, като разширяват нашите познания в областта на диагностиката и проследяването на пациенти с HCV. Той **отговаря на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда” ЕАД. Представените материали и дисертационни резултати

напълно съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда” ЕАД за приложение на ЗРАСРБ.

Д-р Радин Цонев Цонев е изграден лекар - клиницист, специалист по гастроентерология и вътрешни болести с над 25 години трудов стаж. Дисертационният труд показва, че докторантът **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност „Вътрешни болести“, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, **давам своята положителна оценка и убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да оценят положително дисертационния труд „Оценка на чернодробната фиброза и на качеството на живот при пациенти с хроничен вирусен С-хепатит и цироза“ и да присъдят на д-р Радин Цонев Цонев научната и образователна степен „ДОКТОР“ по научна специалност „Вътрешни болести“.**

20.09.2019 г.
Град София

Изготвила становището:

Проф. д-р Милена Станева, д.м.

